

Ministerul Educației al Republicii Moldova
Centrul de Excelență în Construcții

"Aprob"
Directorul Centrului de Excelență
în Construcții
Valeriu Pelivan
2016

Curriculumul modular
S.07.O.020 Economia construcțiilor

Specialitatea: 73220 Construcția și exploatarea clădirilor și edificiilor
Calificarea: Tehnician Constructor

Chișinău 2016

Curriculumul a fost elaborat în cadrul Proiectului *EuropeAid/133700/C/SER/MD/12*
"Asistență tehnică pentru domeniul învățământ și formare profesională
în Republica Moldova",
implementat cu suportul financiar al Uniunii Europene

Autor:

1. *Țurcan Lucia*, grad didactic superior, Centrul de Excelență în Construcții.

Aprobat de:

Consiliul metodic-științific al Centrului de Excelență în Construcții.

Director

Valeriu Pelivan

2016

Recenzenți:

Dohmilă Elena, grad didactic I, șef catedra Construcții Civile și Industriale, Centrul de Excelență în Construcții.

Nicolaev Elena grad didactic I, șef catedra Tehnologie, utilaj și instalații ingineresti , Centrul de Excelență în Construcții.

Adresa Curriculumului în Internet:

Portalul național al învățământului profesional tehnic

<http://www.ipt.md/ro/produse-educationale>

CUPRINS

I.	Preliminarii	4
II.	Motivația, utilitatea modulului pentru formarea profesională.....	4
III.	Competențe profesionale specifice	5
IV.	Administrarea modulului	5
V.	Unitățile de învățare	6
VI.	Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare	10
VII.	Studiul individual ghidat de profesor	10
VIII.	Lucrări practice recomandate	11
IX.	Sugestii metodologice.....	11
X.	Sugestii de evaluare a competențelor profesionale	14
XI.	Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studii	16
XII.	Resursele didactice recomandate elevilor	17

I. Preliminarii

Economia este o știință socială, care studiază alegerile pe care le fac oamenii, utilizând resursele existente pentru satisfacerea dorințelor și necesităților sale. Economia construcțiilor se studiază în ultimul an de studii și reprezintă o finalitate în formarea profesională a elevilor de la specialitatea "73220 - Construcția și exploatarea clădirilor și edificiilor".

Pentru studierea modulului sunt prevăzute 120 ore – total, ceea ce constituie 4 credite de studii în Sistemul de Credite de studii Transferabile, inclusiv 60 ore contact direct, din ele 40 ore – teoretice, 20 ore – practice și 60 ore-studiul individual.

Drept bază pentru studierea modulului servesc competențele formate în cadrul următoarelor unități de curs: „Tehnologia și organizarea lucrărilor de construcții”, „Mașini și mecanisme de construcții”, „Construcții civile, industriale și agricole”, „Materiale de construcții”.

II. Motivația, utilitatea modulului pentru formarea profesională

Educația economică a devenit un element important al formării inițiale și continue a specialiștilor din diverse domenii, datorită contribuției efective pe care aceasta o are la dezvoltarea inițiativei antreprenoriale în societate, oferirea diverselor oportunități de realizare în carieră și integrare socio-profesională a profesioniștilor debutanți.

Intrarea în secolul XXI se asociază cu schimbări rapide în sistemele socio-economice și politice din multe țări, fapt care condiționează necesitatea acumulării de către viitorii specialiști a competențelor tehnico-economice vaste în diferite domenii;

Creșterea numărului și volumului activităților economice multinaționale cere de la specialistul modern cunoașterea modului de funcționare a diferitor afaceri, precum și a mediului economic în cadrul căreia ele se desfășoară. Cele expuse mai sus impun necesitatea cunoașterii de către viitorii specialiști a economiei ramurii în care vor activa după absolvirea studiilor.

Transformările care au loc în economia Republica Moldova impun existența unei gândiri economice științifice, unei logici, ce reiese din condițiile proprietății private. Antreprenorialul reprezintă o oportunitate în edificarea unei cariere de succes, deoarece spiritul antreprenorial este caracteristic persoanelor cu idei noi, care pun în mișcare mecanismele creșterii economice și contribuie la rezolvarea multiplelor probleme social-economice ale țării.

Perspectiva integrării Republicii Moldova în Uniunea Europeană, globalizarea economiei mondiale, mediul concurențial cu reguli clare și transparente necesită

evidențierea și clarificarea conceptelor economice și promovarea valorilor antreprenoriatului contemporan. Consiliul European (martie 2006) a subliniat necesitatea creării unui climat antreprenorial pozitiv general și a unor condiții-cadru care să faciliteze și să încurajeze spiritul antreprenorial și a recomandat statelor europene să promoveze educația antreprenorială în rândul tinerilor. Recomandarea Parlamentului European și a Consiliului (18 decembrie 2006) privind competențele fundamentale pentru învățarea pe tot parcursul vieții identifică ***spiritul de inițiativă și antreprenoriat*** drept una dintre cele opt competențe fundamentale care trebuie incluse în toate etapele învățământului și ale formării.

Curriculumul propus are drept scop formarea și dezvoltarea competențelor economice specifice economiei de piață. Însușirea noilor teorii economice dă posibilitatea celor ce-o studiază să înțeleagă mecanismul pieții, mai mult ca atât, să-l aplice în practică, să inițieze o afacere.

Temele de bază preconizate pentru a fi studiate: - "Resursele materiale", "Resursele umane", "Costurile de producție", "Veniturile", "Profitul" și "Politica fiscală", - pregătesc elevii pentru o înțelegere mai bună a problemelor apărute în perioada de tranziție și trecerea la economia de piață.

Prin studierea concretă a situațiilor, elevii vor fi capabili să aplice diferite metode de analiză economică, apreciind de sine stătător realitatea economică. Competențele formate și dezvoltate în cadrul modulului vor fi utilizate la proiectarea de diplomă și aplicate în viitoarea profesie sau la inițierea unor afaceri proprii.

III. Competențe profesionale specifice

CS1. Aplicarea faptelor, fenomenelor, proceselor, conceptelor specifice domeniului economic în activitatea profesională.

CS2. Utilizarea optimă a factorilor de producere.

CS3. Generarea deciziilor în diverse situații prin aplicarea instrumentarului economic specific construcțiilor.

CS4. Manifestarea unui comportament economic etic și responsabil în raport cu ceilalți.

IV. Administrarea modulului

Semestrul	Numărul de ore				Modalități de evaluare	Nr. de credite
	Total	Contact direct		Studiu individual		
		Prelegeri	Practică			
VII	120	40	20	60	Examen	4

V. Unitățile de învățare

Unități de competență	Unități de conținut	Abilități
Unitatea de învățare 1: Noțiuni generale ale disciplinei		
UC1. Aplicarea faptelor, fenomenelor, proceselor, conceptelor specifice domeniului economic activitatea profesională în	1.1 Noțiuni generale ale disciplinei 1.1.1 Economia în activitatea socială. Semnificațiile cuvântului economie. 1.1.2 Activitatea economică. Nevoi și resurse 1.1.3 Economia în activitatea socială. Semnificațiile cuvântului economie 1.1.4 Sisteme economice și clasificarea lor 1.1.5 <i>Perioada de tranziție în Republica Moldova: învățăminte, consecințe concluzii.</i> 1.1.6 Proprietatea: obiectul și subiectul proprietății 1.1.7 <i>Tipuri de proprietate: privată, publică, mixtă</i> 1.2 Construcțiile - ramura de bază a economiei naționale 1.2.1 Rolul construcțiilor în economia națională. Activitățile de bază a acestei ramuri. 1.2.2 <i>Dezvoltarea construcțiilor și starea lor în perioada de tranziție în R.M.</i> 1.2.3 Definirea producției de construcții-montaj. Activitatea de CM, lucrări de CM, obiect de CM,obiectiv de investiții. 1.2.4 Clasificarea producției de construcții-montaj: criterii de calsificare., 1.2.5 Particularitățile producției de construcții-montaj	A1.Explicarea noțiunilor economice A2.Identificarea tipurilor de nevoi și resurse A3.Identificarea trăsăturii principale a resurselor A4.Interpretarea problemei fundamentale a economiei A5. Clasificarea sistemelor economice A6. Recunoașterea atributelor, obiectului și subiectului proprietății A7. Compararea tipurilor de proprietate A8. Explicarea noțiunilor: lucrare de construcții montaj, obiect de construcții montaj, obiectiv de investiții A9. Clasificarea lucrărilor de construcții montaj A10. Interpretarea particularităților producției de construcții montaj
Unitatea de învățare 2: Resursele materiale și umane ale construcțiilor		
	2.1.Resursele materiale în	A11. Identificarea diferitor factori de

Unități de competență	Unități de conținut	Abilități
UC2. Utilizarea optimă a factorilor de producere	activitatea de construcții-montaj Noțiuni de factori de producție: munca, pământul, capitalul. 2.1.1 Componenta și structura fondurilor fixe. 2.1.2 <i>Uzura fondurilor fixe. Uzura fizică și morală. Cauzele uzurii.</i> 2.1.3 Amortizarea fondurilor fixe. Metodele de determinare a amortizării. 2.1.4 Evaluarea fondurilor fixe. Valoarea inițială, de reconstruire și reziduală. 2.1.5 Indicatorii de eficiență ai utilizării fondurilor fixe. 2.1.6 Mijloace circulante: componenta și structura. Fonduri de producție circulante și fonduri de rotație. 2.1.7 <i>Normarea mijloacelor circulante. Determinarea normativului de materiale, de stocuri de producție.</i> 2.1.8 Eficiența utilizării mijloacelor circulante. Indicatori de eficiență: nivelul cheltuielilor mijloacelor circulante, coeficientul vitezei de rotație, viteza de rotație.	producție A12 .Exemplificarea categoriilor de fonduri fixe A13. Deducerea cauzelor uzurii fondurilor fixe A14.Verificarea stării tehnice a fondurilor fixe A15.Determinarea uzurii fondurilor fixe A16.Evaluarea fondurilor fixe după mai multe tipuri de valori A17.Determinarea indicatorilor de eficiență economică a fondurilor fixe A18.Planificarea măsurilor de îmbunătățire a utilizării fondurilor fixe A19.Exemplificarea categoriilor de mijloace circulante A20.Determinarea indicatorilor de eficiență economică a mijloacelor circulante A21.Planificarea măsurilor de îmbunătățire a utilizării mijloacelor circulante A22.Planificarea resurselor umane A23.Utilizarea metodelor de recrutare și selectare a personalului
	2.2 Resursele umane și productivitatea muncii în construcții-montaj 2.2.1 Asigurarea cu resurse umane în construcții-montaj: analiza postului, planificarea resurselor umane, recrutarea, selecția și dezvoltarea resurselor umane. 2.2.2 <i>Caracteristica personalului</i> 2.2.3 Productivitatea muncii în construcții-montaj și metodele de măsurare a ei. 2.2.4 <i>Căile de creștere a productivității muncii în construcții-montaj.</i>	A24.Determinarea productivității muncii prin diferite metode A25.Identificarea metodei optime de determinare a productivității muncii A26.Planificarea căilor de creștere a productivității muncii

Unități de competență	Unități de conținut	Abilități
Unitatea de învățare 3: Costurile și veniturile organizațiilor de construcții-montaj		
UC3. Generarea deciziilor în diverse situații prin aplicarea instrumentarului economic specific construcțiilor	3.1 Sistemul de retribuire în construcții-montaj	A27.Distingerea tipurilor de plăți salariale
	<i>3.1.1 Esența salarizării la nivelul firmei.</i>	A28.Selectarea formei de salarizare optimale
	3.1.2 Sistemul de retribuire în construcții-montaj: componentă și structură.	A29.Distingerea principiilor salarizării
	3.1.3 Principiile fundamentale ale salarizării.	A30.Respectarea principiilor salarizării
	3.1.4 Sistemul tarifar și componentele lui.	A31.Explicarea componentelor sistemului tarifar
	3.1.5 Sistemul premial	A32.Identificarea categoriei de încadrare a muncitorilor
	3.1.6 Sistemul de sporuri	A33.Selectarea criteriilor de premiere
	<i>3.1.7 Formele de retribuire: în acord și în regie. Acord direct și progresiv, individual, colectiv și global.</i>	A34.Argumentarea eficienței metodelor de motivare a personalului;
	3.2 Costul producției de construcții-montaj.	A35.Argumentarea sporurilor acordate salariaților
	<i>3.2.1 Costul de producție ca o categorie economică.</i>	A26.Estimarea diferitor tipuri de costuri și cheltuieli
	3.2.2 Costul de producție în condițiile orizontului de timp scurt.	A36.Planificarea cheltuielilor pe termen scurt și lung
	<i>3.2.3 Costul de oportunitate.Cost explicit și cost implicit.</i>	A37.Aprecierea necesității de reducere a costului
	3.2.4 Costul de producție în condițiile orizontului de timp lung.Curba de plan.	A38.Identificarea căilor de reducere a costului
	<i>3.2.5 Căile de reducere a costului în construcții-montaj.</i>	A26.Aprecierea valorică a rezultatelor activității întreprinderii
	3.3 Profitul organizațiilor de construcție-montaj	A39.Estimarea profitului și rentabilității
	<i>3.3.1 Noțiune de profit.Profit normal și profit economic.Profit brut și net.</i>	A40.Determinarea pragului de rentabilitate
	3.3.2 Repartizarea profitului organizațiilor de construcție-montaj.	A41.Aprecierea necesității de creștere a profitului
	3.3.3 Determinarea profitului.	
	3.3.4 Rentabilitatea.	

Unități de competență	Unități de conținut	Abilități
Unitatea de învățare 4: Impozitarea și investițiile în construcții		
UC4. Manifestarea unui comportament economic etic și responsabil în raport cu ceilalți	4.1 Sistemul fiscal al Republicii Moldova 4.1.1 Impozitarea în Republica Moldova. 4.1.2 Impozitul pe venit. Obiectul impunerii fiscale, taxa impozitului, modul de calcul. 4.1.3 <i>Taxa pe valoarea adăugată, modul de calculare și plata</i> 4.1.4 <i>Alte impozite și taxe</i>	A42. Descrierea sistemului de impozitare și asigurare socială și medicală obligatorie din Republica Moldova A43. Interpretarea drepturilor și obligațiilor contribuabililor A44. Identificarea tipurilor impozitelor și taxelor A45. Determinarea deducerilor, scutirilor, venitului impozabil, taxei impozitului pe venit și a sumei impozitului achitat A46. Identificarea obligativităților fiscale ale antreprenorilor. A41. Utilizarea prevederilor legislative referitoare la activitatea antreprenorială în rezolvarea situațiilor problemă;
	4.2 Economia investițiilor și a ciclului de viață a capitalului 4.2.1 Delimitarea între investiții și construcții. Structura investițiilor. 4.2.2 Sectoarele în care se hotărăște eficiența investițiilor. 4.2.3 Eficiența economică a investițiilor capitale. Indicatori de eficiență economică absolută și indicatori de eficiență economică relativă. 4.2.4 <i>Politica investițională în Republica Moldova.</i>	A47. Aplicarea principiilor etice în rezolvarea situațiilor problemă în relațiile cu angajații și partenerii A48. Recunoașterea sectoarelor în care se hotărăște eficiența investițiilor A49. Determinarea eficienței economice a investițiilor A50. Alegerea variantei optime de realizare a investițiilor A51. Identificarea potențialilor investitori

Notă: Conținuturile selectate cu caracter cursiv sunt prevăzute pentru studiul individual al elevului.

VI. Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare

Nr.	Unități de învățare	Număr de ore			
		Total	Contact direct		Studiu individual
			Prelegeri	Practică	
1	Unitatea de învățare 1: Noțiuni generale ale disciplinei	20	10		10
1.1	Noțiuni generale ale disciplinei	12	6		6
1.2	Construcțiile-ramura de bază a economiei naționale	8	4		4
2	Unitatea de învățare 2: Resursele materiale și umane ale construcțiilor	40	12	8	20
2.1	Resursele materiale în activitatea de construcții-montaj	28	8	6	14
2.2	Resursele umane și productivitatea muncii în construcții-montaj	12	4	2	6
3	Unitatea de învățare 3: Costurile și veniturile organizațiilor de construcții-montaj	40	12	8	20
3.1	Sistemul de retribuire în construcții-montaj	20	6	4	10
3.2	Elementele costului de producție. Costul producției de construcții-montaj	16	4	4	8
3.3	Profitul organizațiilor de construcții-montaj	4	2		2
4	Unitatea de învățare 4: Impozitarea și investițiile în construcții	20	6	4	10
4.1	Sistemul fiscal al R. Moldova	12	4	2	6
4.2	Economia investițiilor și a ciclului de viață a capitalului	8	2	2	4
	Total	120	40	20	60

VII. Studiul individual ghidat de profesor

Materii pentru studiul individual	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Termeni de realizare
Unitatea de învățare 1: Noțiuni generale ale disciplinei			
Perioada de tranziție în RM: învățăminte; consecințe, concluzii	referat	Prezentare în cadrul sesiunii de referate	Săptămîna 2
Proprietatea și activitatea economică	ghid de învățare, studiu de caz	Prezentare la portofoliu	Săptămîna 3
Construcțiile –ramura de bază a economiei naționale	ghid de învățare, schemă	Prezentare la portofoliu	Săptămîna 4
Dezvoltarea construcțiilor în RM la etapă actuală.	referat	Prezentare în cadrul sesiunii de referate	Săptămîna 4
Unitatea de învățare 2: Resursele materiale și umane ale construcțiilor			
Uzura fondurilor fixe. Uzura	Argumentare	Prezentare la	Săptămîna 5

fizică și morală: metode de determinare.	scrisă	portofoliu	
Normarea mijloacelor circulante	Sinteză	Prezentare la portofoliu	Săptămîna 6
Caracteristica personalului	Hartă noțională	Prezentare la portofoliu	Săptămîna 7
Determinarea eficienței utilizării resurselor materiale și de muncă. Identificarea căilor de creștere a productivității muncii.	Lucrare practică	Susținerea individuală a lucrării	Săptămîna 10
Unitatea de învățare 3: Costurile și veniturile organizațiilor de construcții-montaj			
Esența salarizării la nivelul firmei	Hartă noțională	Prezentare la portofoliu	Săptămîna 8
Costul de producție ca o categorie economică	Schema	Prezentare la portofoliu	Săptămîna 11
Necesitatea și căile de reducere a costului	Argumentare scrisă	Prezentare la portofoliu	Săptămîna 12
Unitatea de învățare 4: Impozitarea și investițiile în construcții			
Componenta și structura sistemului fiscal. Impozite și taxe republicane și locale	Ghid de învățare, Hartă noțională	Prezentare la portofoliu	Săptămîna 13
Taxa pe valoarea adăugată. Alte impozite și taxe	Referat	Prezentare în cadrul sesiunii de referate	Săptămîna 14
Politica investițională în Republica Moldova.	Referat	Prezentare în cadrul sesiunii de referate	Săptămîna 15

VIII. Lucrări practice recomandate

1. Determinarea structurii fondurilor fixe.
2. Determinarea amortizării fondurilor fixe
3. Calcularea valorii inițiale, valorii de reconstituire, valorii reziduale , valorii medii anuale a fondurilor fixe.
4. Determinarea indicatorilor de eficiență ai utilizării fondurilor fixe.
5. Determinarea structurii mijloacelor circulante.
6. Determinarea indicatorilor de eficiență ai utilizării mijloacelor circulante.
7. Eficiența utilizării muncii.
8. Identificarea și determinarea diferitor tipuri de sporuri la salariu.
9. Calcularea costului lucrărilor de construcții-montaj.
10. Determinarea impozitului pe venitul persoanelor fizice.
11. Determinarea eficienței economice a investițiilor.

IX. Sugestii metodologice

Modulul „Economia construcțiilor”, posedă un pronunțat caracter aplicativ și presupune accentuarea dimensiunii acționale în formarea personalității elevului. Curriculum-ul acestui modul este centrat pe elev și adoptă o abordare practică de „învățare prin acțiuni”, introduce o serie de metode și tehnici de învățare care stimulează implicarea activă a elevului în procesul de învățare și asumarea

responsabilității pentru propria formare. Metodologia aplicată schimbă accentul în procesul de învățare de la profesor spre elev. Profesorul trebuie să devină organizator, facilitator și coordonator al experienței de învățare relevante pentru elevi, realizând în acest mod legătura directă între ce se învață și de ce se învață. În aceste condiții, subiectul autentic al învățării va fi elevul și, în consecință, strategia didactică va fi proiectată în acest sens.

În procesul educațional se va urmări atent stabilirea coerenței pe orizontală între Competențe specifice – Conținuturi - Activități de învățare – Resurse - Evaluare. De asemenea, din experiența proprie propun să fie utilizate ca evenimente instructionale **etapele cadrului Evocare - Realizarea sensului – Reflecție – Extindere, ca cel mai relevant și pe înțeles cadru de proiectare a orelor.**

Competențele specifice care îi vor aparține elevului odată cu finalizarea studierii modulului nu se pot forma decât prin parcurgerea unor pași intermediari, reprezentați de anumite obiective derivate, numite obiective operaționale. Acestea vor arăta cu precizie și claritate ce va ști și ce va ști să facă elevul la sfârșitul fiecărei lecții, vizînd un comportament observabil și direct testabil.

Procesul de predare-învățare a modulului „Economia construcțiilor” se realizează în baza unei abordări strategice. Predarea implică gândire strategică și creativă, care face posibilă stăpînirea cu succes a situațiilor de învățare.

Prin definire conceptul de strategie didactică este privit ca mod integrativ de abordare și acțiune a tuturor resurselor procedurale (forme, metode, mijloace tehnice) și a principiilor didactice de utilizare a acestora în procesul de vehiculare a conținuturilor în vederea dezvoltării/formării competențelor specifice disciplinei.

Realizarea integrală a curriculumului presupune folosirea mai multor categorii de strategii:

- *Strategii orientate spre însușirea materiei:* strategia conversației euristice, strategia prelegerii problematizate, strategia demonstrației, strategia algoritmizării, strategia cercetării experimentale;
- *Strategii didactice orientate spre transferul funcțional al cunoștințelor și abilităților:* strategia problematizării, strategia modelării;
- *Strategii didactice ce urmăresc exprimarea personalității elevilor:* strategia lucrărilor practice, strategia asaltului de idei, strategia dezbaterii problematizate.

În cadrul activităților organizate la ore, elevii și profesorii utilizează practic diverse strategii de învățare, menite să formeze competențele specifice, ce ar permite valorificarea eficientă a propriului potențial și, în perspectivă, implicarea în activitatea

profesională sau inițierea și gestionarea eficientă a propriei afaceri. În acest caz procesul didactic se focalizează atît pe asimilarea de cunoștințe și abilități specifice disciplinei, cît și pe folosirea strategiilor de învățare pe parcursul vieții, pe care elevii pot să le aplice în diferite contexte de viață.

Rezultate deosebit de bune pot fi obținute dacă se lucrează în grupuri mici și cu ajutorul metodelor interactive, precum sunt: *metoda predării/învățării reciproce (Reciprocal teaching – Palinscar), Jig-saw(Mozaic) ,SINELG ,– metoda învățării pe grupe mici, GPP(Gîndește-perechi-prezintă, metoda schimbării perechii, Harta cognitivă sau harta conceptuală ,Generalizare categorială, Discuție ghidată, Diagrama Venn, Asocieri libere, Diagrama cauzelor și a efectului, Pânza de păianjăn , Brainstorming; Braiwriting, metoda Pălăriilor gânditoare, Masa rotundă, Interviu de grup, Studiul de caz, Colțuri, Turul galeriei, Revizuirea termenelor cheie, Predarea complementară,Ghidul pentru învățare etc..* Toate aceste metode vor contribui la formarea competențelor integratoare autentice vizate de disciplina Economia construcțiilor.

Resursele didactice de bază în predarea disciplinei constau din suporturi de curs la diferite teme, însoțite de prezentări Power-Point. Pentru dezbateri sunt utilizate situații de integrare simulate și autentice de la simplu la compus, în așa mod ca la finele disciplinei să fie propuse sarcini de integrare interdisciplinare și transdisciplinare.

Pentru o bună organizare și desfășurare a procesului educațional, profesorul trebuie să respecte și să dezvolte corect următoarele principii didactice (clasice):

- Principiul unității dintre senzorial și rațional (intuiție și accesibilitate)
- Principiul legării teoriei de practică
- Principiul însușirii conștiente și active a cunoștințelor
- Principiul sistematizării și continuității cunoștințelor
- Principiul însușirii temeinice a cunoștințelor
- Principiul individualizării și diferențierii învățării
- Principiul stimulării motivației
- Principiul asigurării conexiunii inverse

X. Sugestii de evaluare a competențelor profesionale

Evaluarea este actul didactic complex, integrat întregului proces educațional, care asigură evidențierea cunoștințelor dobândite, capacităților, deprinderilor și valoarea acestora la un moment dat - în mod curent, periodic și final - propunând și soluții de perfecționare a actului de predare-învățare

Raportarea la diverse tipuri de obiective, varietatea ipostazelor procesului educațional, cât și adaptarea demersului didactic la situații concrete de învățare, fac necesară aplicarea mai multor tehnici de evaluare. În dependență de tipul evaluării se aleg și tehnicile de evaluare, aplicate în cadrul orelor la modulul „Economia construcțiilor”.

La începutul modulului se va propune elevilor un test de *evaluare inițială*, care conține diferite tipuri de itemi: obiectivi, semiobiectivi și itemi cu răspuns deschis. Acest test permite identificarea potențialului de învățare, premisele cognitive și atitudinale necesare pentru realizarea unor obiective ce urmează, depistarea lacunelor și identificarea căilor de remediere a acestora. Deaceia activitatea ulterioară este proiectată, în baza datelor obținute. Deasemeni acest test permite determinarea nivelului de pregătire informațională a elevilor pentru perceperea conceptelor economice, astfel încât se conturează lucrurile care nu sunt cunoscute sau uitate de toți elevii, de o parte semnificativă din ei, sau de unele persoane separate.

În dependență de nivelul constatat și își organizează activitatea profesorul. De exemplu: în cazul când o parte din elevi cunosc mai bine unele noțiuni, ei pot fi antrenați în rolul de profesor. Reamintirea sau precizarea unor noțiuni poate constitui o sarcină pentru lucrul individual, cu dicționarul sau alte surse informative. În procesul evaluării inițiale se determină și expectațiile față de disciplină. Printr-un eseu de o jumătate de pagină, elevii își expun așteptările de la această disciplină, își motivează alegerea profesiei. În acest mod se determină interesul, motivarea elevilor pentru învățare atât a modulului în cauză, cât și la specialitate în general.

În scopul identificării cunoștințelor elevilor la un anumit subiect, la începutul fiecărei teme este oportun utilizarea tehnicilor: *brainstorming*, *brainwriting*, *asocieri libere*. Aceste tehnici au mai multe avantaje - descătușază comportamentul elevului, încurajându-l să-și exprime ideile, formează abilități de comunicare interpersonală și într-un timp relativ scurt pot fi colectate mai multe idei, oferă situații propice de exteriorizare a potențialului creativ al elevului.

Pentru *evaluarea formativă* se utilizează următoarele tehnici: *revizuirea termenilor-cheie*, *știu-vreau să știu-am învățat*, *GPP*, *ghidul pentru învățare*, *generalizarea categorială*, *turul galeriei*, *diagrama Venn*, *problematizarea* etc., deoarece aceste tehnici permit dezvoltarea gândirii critice, creative, iar după cum a menționat Thomas Edison: „Una din sarcinile principale ale civilizației este de a-l învăța pe om să gândească”.

La finele fiecărei teme se proiectează obligatoriu o activitate de recapitulare și evaluare, unde, alături de formele și instrumentele clasice de evaluare- *bateriile de*

itemi și teste, bune de evaluat cunoștințe și abilități, vin *seturile de situații-problemă/situații de integrare* care creează contextul necesar pentru *evaluarea competențelor*. Pentru aceasta este oportun de utilizat testele sau lucrările de evaluare. *Bateriile de itemi și teste* sunt bune de evaluat cunoștințele și abilitățile. De exemplu teste de evaluare sunt prevăzute la finele următoarelor conținuturi: „Noțiuni generale ale disciplinei”, „Proprietatea și inițiativa economică”, „Sistemul de retribuire”.

Dincolo de testele de evaluare este important să li se ofere elevilor posibilitatea de a se exprima liber asupra ceea ce au înțeles/sau nu, asupra nedumeririlor, asupra a ceea ce cred ei că le-ar fi util pentru clarificarea problemelor puse în discuție, asupra aspectelor care li s-au părut interesante/mai puțin interesante, necesare sau nu. Pentru aceasta poate fi utilizată *lucrarea de evaluare*. Lucrarea de evaluare este specifică temelor: „Resursele materiale ale construcțiilor”, „Costul de producție”.

La lecțiile practice, profesorul creează situația de problemă și ghidează elevii în rezolvarea ei. Astfel, profesorul vine cu *seturi de situații de integrare*. Din această perspectivă fiecare cadru didactic se va strădui să-și creeze / acumuleze o bază de situații de integrare atât autentice, cât și simulate, adecvate competențelor evaluate și nivelului de studii. Astfel, elevul este pus în poziție de subiect al învățării proprii; ca rezultat el achiziționează noi cunoștințe, află noi procedee de acțiune. Se consideră că evaluarea în baza sarcinilor complexe, din categoria studiilor de caz, lucrărilor practice, au un rol deosebit în dezvoltarea capacității de integrare, dar și a gradului de formare și evaluare a competențelor specifice disciplinei. În formularea sarcinilor se va indica, concis și clar, ce trebuie făcut, se va stipula limita în timp și, uneori, în volum, alte condiții de realizare. Astfel de lecții practice sunt prevăzute la următoarele teme: „Investițiile în economie”, „Resursele materiale ale industriei de construcții” , „Resursele umane și productivitatea muncii”, „Costul”, „Impozitarea în Republica Moldova”

Este benefic de a utiliza și *lucrul în grup* dar de obicei notele sunt mai mari decât notele obținute individual de fiecare elev. Aceasta demonstrează o subiectivitate mai mare la aprecierea lucrului în grup. Pentru a diminua acest fenomen este benefic de a utiliza *Fișa de evaluare*, care este un formular de dimensiunea unei coli de hârtie A₄ sau A₅ (în funcție de numărul și complexitatea sarcinilor de îndeplinit), pe care sunt formulate sarcinile ce urmează a fi rezolvate de către elevi în timpul lecției. Pe fișă se notează câte sarcini și în ce măsură a realizat aceste sarcini fiecare elev. În aceste condiții, fișa de evaluare servește la măsurarea efortului depus de fiecare elev, cât și pentru obținerea feedback-ului de către profesor, pe baza căruia el poate face precizări și completări la conținutul predat. Deasemenea în evaluarea lucrului în grup pot fi atrași elevi-experti pentru fiecare grup, care va evalua contribuția fiecărui elev în activitatea grupului sau poate fi utilizată și autoevaluarea elevilor. Astfel *Fișa de evaluare /implicarea elevilor-experti/ autoevaluarea* sunt instrumente care îi vin în ajutor profesorului să evalueze activitatea fiecărui elev la activitățile în grup.

Evaluarea finală a modului "Economia construcțiilor" este realizată prin intermediul *examenului*, care reprezintă o metodă de evaluare sumativă la sfârșit de semestru. Pentru realizarea examenului sunt prevăzute 135 min. (3 ore academice). Subiectele pentru examen și baremul de evaluare și notare se elaborează ținând seama de următoarele cerințe:

- să fie formulate clar, precis și în concordanță cu curriculumul și cu temele, valabile pentru desfășurarea examenului pentru semestrul respectiv;
- să aibă un nivel mediu de dificultate;
- să permită rezolvarea lor în 135 min.

Examenul se desfășoară în cursul sesiunii de examinare și verifică competențele elevilor pentru cursul respectiv. Examenul se realizează în baza testului, care conține sarcini ce corespund taxonomiei lui B. Bloom și sunt formulate în baza situațiilor de integrare simulate interdisciplinare. Subiectele testului sunt examinate la ședința catedrei și aprobate de către directorul adjunct studii. *Nota finală* la disciplină se constituie ca medie a notei de la evaluarea curentă (nota semestrială) și a notei de la examen. Evaluarea curentă (nota semestrială) constituie 60% din nota finală, respectiv nota de la examen constituie 40%.

- *Nota de la evaluarea curentă (nota semestrială)* se calculează ca media aritmetică a notelor obținute în cadrul orelor teoretice, practice, atât în cadrul relor de contact direct, cât și la studiul individual.
- La studiul individual elevul trebuie să aibă minimum 2-3 note.

XI. Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studii

- Mobilier ergonomic
- Tablă
- Pinboard
- Proiector
- Calculator personal/notebook cu acces la internet
- Postere
- Markere
- Ghiduri metodologice
- Ghiduri de performanță
- Set de probleme/situații de integrare

XII. Resursele didactice recomandate elevilor

Nr.	Denumirea resursei	Locul unde poate fi consultată/accesată/ procurată	Nr. de exemplare disponibile
1	Legea despre salarizare.	www.mmps.gov.md	
2	Legea bugetului pentru anul respectiv	www.mf.gov.md	
3	Legea privind asigurările sociale obligatorii	www.cnas.md http://lex.justice.md/	
4	Legea privind asigurarea medicală obligatorie	http://lex.justice.md/	
5	Codul fiscal al R. Moldova	www.fisc.md	
6	Ghidul întreprinzătorului particular. Editura tehnică, București, 1993	Biblioteca	32
7	C.Gogoneață, A. Gogoneață. Economia politică: teorie micro și macroeconomică, București, 1995	Biblioteca	1
8	Liubov Usturoi, conf.univ., dr. Grigore Vascan Economia întreprinderii: <i>Curs universitar</i> , UTM,2006	Biblioteca UTM	
9	E. Beiu, I. Radoslav, E. Florea. Organizarea, conducerea, legislația și economia construcțiilor, București, 1979	Biblioteca	1
10	C. Olariu, M. Socolescu. Economia și organizarea construcțiilor, București,1978.	Biblioteca UTM	1
11	Dm.Moldovanu, Curs de teorie economică, editura ARC, Chișinău, 2007	Biblioteca	1
12	Finanțele și evidența contabilă a afacerilor, Dm. Gortolomei, N.Curagău, V.Feodorenco, Chișinău, 2003	Biblioteca	5
13	Impozitarea și facilitățile fiscale pentru micul bussines din PM, P.Șarcov, Gh.Ipati, Chișinău, 2003	Biblioteca	3
14	I.Guțu. Republica Moldova: economia în perioada de tranziție.Chișinău,1998.	Biblioteca	1
15	V.Cornescu. Costul și veniturile în economia de piață, București, 1992	Biblioteca	4
16	Note de curs „Economia construcțiilor”	Auditoriul 316 economiaconstruc tiilor@gmail.com	15
17	Charles temple, Jennie L.Steele, Kurtis S. Meredith, Aplicarea tehnicilor de dezvoltare a gândirii critice, Chișinău,2003	Biblioteca	1